

E The German-Netherlands Boundary, 1902-1911

E1 Memorandum of the German Foreign Office to the
Netherlands Legation¹

Copy. ad N° 4335/1849.

Foreign Office
Colonial Section.
N^o K.A. 13111
23418

Note Verbale.

With reference to the memorandum of 24 October last concerning the border between the German and Netherlands possessions in New Guinea, the Ministry of Foreign Affairs has the honour to deliver herewith to the Royal Netherlands Legation a memorandum from which it can be concluded that in the opinion of the Imperial Government the determination of the location of the boundary in question ought to be postponed.

Berlin, 24 December 1902.

To
the Royal Legation
of the Netherlands.

Memorandum

The Imperial Government regrets that at present it does not find itself in a position to accede to the wishes of the Royal Netherlands Government with regard to the sending of a Mixed Commission to the border area between German and Netherlands New Guinea for the purpose of examining how the 141st degree East of Greenwich which forms the border might best be replaced by a natural frontier. All the proper colonial officials and officers for such a task are urgently needed at present for the current boundary operations in Africa and will not be available for the next few years. Since the meridian in question runs through hitherto totally unexplored territory the Imperial Government is of the opinion that the process of travelling along it and to open up surrounding country might necessitate considerable expense and with the rigors of the climate and the hostile attitude of the natives, the whole operation is impractical without careful preparation. It follows that before anything could

¹ Netherlands Ministry of Foreign Affairs, Archives. Doss.A-110 (Nieuw-Guinea).

E1

Afschrift ad N° 4335/1849.

Auswärtiges Amt
Kolonial-Abtheilung
N^o K.A. 13111
23418

Note Verbale.

En se référant au mémoire du 24 octobre dernier concernant la limite entre les possessions Allemandes et Néerlandaises à la Nouvelle Guinée le Ministère des Affaires Etrangères a l'honneur de remettre ci-près à la Légation Royale des Pays-Bas un mémoire dont résulte que d'après l'opinion du Gouvernement Impérial la détermination sur les lieux de la limite en question devra être ajournée.

Berlin, le 24 décembre 1902.

A
la Légation Royale
des Pays-Bas

Pro Memoria.

Die Kaiserliche Regierung befindet sich zu ihrem Bedauern zur Zeit nicht in der Lage, dem Wunsche der Königlich Niederländischen Regierung wegen Entsendung einer gemischten Kommission in das Grenzgebiet zwischen Deutsch- und Niederländisch Neu-Guinea zum Zwecke der Untersuchung der Frage, wie der die Grenze bildende 141° o.Gr. am zweckmässigsten durch eine natürliche Grenze ersetzt werden kann, zu entsprechen. Sämtliche [sic] für derartige Zwecke geeigneten Kolonialbeamten [sic] und Offiziere werden gegenwärtig für die in Afrika im Werke befindlichen Grenzregulir[e]lungen dringend gebraucht und sind für die nächsten Jahre nicht abkömmlich. Da der Grenzmeridian durch ein bisher völlig unerforschtes Gebiet läuft, dürfte eine Bereisung und Erschließung derselben nach Ansicht der Kaiserlichen Regierung erhebliche Mittel erfordern und bei den durch das Klima und die feindliche Haltung der Eingeborenen verursachten Schwierigkeiten ohne sorgfältige Vorbereitung nicht durchführbar sein. Es wurde daher, ehe von Seiten der Kaiserlichen Regierung an eine solche Aufgabe herantreten werden könnte, zunächst erst die Bereitstellung der erforderlichen

be done on the part of the Imperial Government towards undertaking such a task, the disposition of the considerable funds needed would have to be requested and awaited from the legislative authorities. Since no settlement of Europeans exists in the border region and no border disputes have occurred to date, the Imperial Government does not believe that there is any urgent reason for a speedy start of such a border regulation. For that reason too it can be reserved until later without prejudice to the interests of either side.

With regard to the location of the intersection of the 141st degree East of Greenwich with the north coast of New Guinea, the Imperial Government believes that when the meeting of the above-mentioned Mixed Commission eventually comes about it will be unnecessary to re-establish this point since the available data, shown on the new German Admiralty Charts, employ the observations made by the astronomer Dr. Hayn, at present Chief Astronomer of the Observatory in Leipzig, while in the South Seas on behalf of the Imperial Naval Office. As his most westerly point at the north coast of New Guinea, the above-mentioned scholar set up an observation pillar at Angriffs-Hafen [Vanimo] at

2° 40' 45.1" S.L.

141° 17' 11.7" E. of Greenwich

Triangulation westwards from this point to Germania Huk established the position of the latter at

2° 36' 14.4" S.L.

140° 56' 5.9" E. of Greenwich

The data of German Admiralty Chart No. 148 are based on these findings.

The mean error involved in the measurement of latitude is given by Dr. Hayn as $\pm 0.54'' = \pm 17$ metres, that caused by longitudinal difference as ± 0.22 [seconds?]² or approximately ± 100 metres. The mean error involved in the triangulation is of a far smaller order than those given above, amounting at most to 0.1" or about 3 metres.

In as much as the relevant observational data have been published in detail by Dr. Hayn (Dr. Hayn, Astronomische Ortsbestimmungen im deutschen Schutzgebiet der Südsee, Berlin, 1898), the Imperial Government believes that a subsequent Mixed Border Commission will not have to repeat or check them. If the Royal Netherlands Government shares this view, the eventual meeting of a Mixed Commission would be substantially facilitated since it would need neither a trained astronomer nor instruments for making absolute astronomical measurements of latitude.

Berlin, 24 December 1902.

² This must be an error in transcription; a longitudinal difference of about 100 metres would amount to about 3.2".

bedeutenden Geldmittel durch die Gesetzgebenden Factoren beantragt und abgewartet werden müssen. Da in dem Grenzgebiet Ansiedlungen von Europäern nicht vorhanden sind und bisher Grenzstreitigkeiten nicht vorgekommen sind, glaubt die Kaiserliche Regierung dasz eine zwingende Veranlassung zu einer baldigen Inangriffnahme einer solchen Grenzregulierung nicht vorhanden ist, und dasz dieselbe daher auch aus diesem Grund ohne Schädigung der beiderseitigen Interessen einer späteren Zeit vorbehalten bleiben kann.

Was die Lage des Schnittpunktes des 141° o. Gr. mit der Nordküste von Neu-Guinea betrifft, so ist die Kaiserliche Regierung der Ansicht, dasz bei dem späteren eventuellen Zusammentritt einer solchen gemischten Grenzkommision eine Neubestimmung dieses Punktes bei dieser Gelegenheit nicht nöthig sein wird, da die vorhandenen, von den neuen Deutschen Admiralkarten benutzten Angaben auf den Beobachtungen beruhen, welche der Fach-astronom Dr. Hayn, zur Zeit Observator an der Sternwarte in Leipzig, im Auftrage des Reichs-Marine-Amtes in der Südsee angestellt hat. Als westlichster Punkt an der Nordküste Neu-Guineas wurde von dem genannten Gelehrten ein Observationspfeiler am Angriffs-Hafen zu

2° 40' 45."1 s.Br.

141° 17' 11."7 ö.Gr.

bestimmt.

Von diesem Punkte aus wurde nach Westen bis zur Germania-Huk trianguliert und die Lage desselben zu

2° 36' 14."4 s.Br.

140° 56' 5."9 ö.Gr.

gefunden. Auf diesen Daten beruhen die Angaben der deutschen Admiralkarte Nr. 148.

Den mittleren Fehler einer Breitenbestimmung giebt Dr. Hayn zu $\pm 0'' 54 = \pm 17^m$, den für eine Längen Differenz zu $\pm 0'' 22$ oder etwa $\pm 100^m$ an. Der mittlere Fehler der Triangulation bleibt weit hinter den vorstehend genannten Gröszen und beträgt im Maximum o."1 oder etwa 3^m.

Da die betreffenden Beobachtungen ausführlich von Dr. Hayn durch den Druck veröffentlicht worden sind (Dr. Hayn, Astronomische Ortsbestimmungen im deutschen Schutzgebiet der Südsee, Berlin 1898) glaubt die Kaiserliche Regierung, dasz eine Wiederholung und Kontrollirung derselben durch eine spätere gemischte Grenzexpedition unnöthig ist. Im Falle die Königliche Niederländische Regierung diese Auffassung theilt, würde seiner Zeit der Zusammentritt einer gemischten Kommission wesentlich erleichtert werden, da derselben alsdann kein Fachastronom und keine Instrumente für absolute astronomischen Längenbestimmungen beigegeben zu werden brauchten.

Berlin, den 24. December [sic], 1902.

Copy.

Foreign Office.

No. K. 4378

14926.

Berlin, 21 March 1906.

Dear Chargé d'Affaires,

In response to the letter of Baron Gevers of 1 March last concerning the establishment in the terrain of a line of demarcation between German and Netherlands New Guinea, I have the honour to inform you that according to my information the composition of the scientific personnel of the Imperial Navy vessel Planet which is on its way to the Indonesian Archipelago,² is not of the type as to permit the use of this naval expedition in the manner indicated in the above-mentioned letter.

The Planet is on a purely hydrographical and meteorological mission and its scientific personnel is in no way prepared for such an operation on land - an operation whose duration, according to the opinion of the German authorities, is impossible to gauge accurately in advance.

What is involved is the determination in the terrain of a line of demarcation of about 275 kilometres in length through practically unknown country, most probably very hilly and covered for the most part with virgin forests; that is to say in a terrain which offers considerable geodetical problems. Yet it is precisely triangulation that one cannot do without in these circumstances since it offers the only means of establishing in a definitive way on the ground a jointly shared meridian of such considerable length.

On the other hand, experience in the tropics has shown that it is not enough to cut tracks through virgin forest and to make delimitation markings in them since the tracks are quickly overgrown by the abundant vegetation causing them to disappear altogether as well as the posts and marks established, so that it is impossible to find them even after a few years.

In countries of this type the only really practical way of establishing a lasting demarcation whose tracks could be found again, is to erect posts in stone masonry or cement whose exact location is determined on special maps drawn for this purpose and alone suitable to give the necessary guarantees that one will be able to find the delimitation markers again more or less easily.

¹ Netherlands Ministry of Foreign Affairs, Archives. Doss. A-110 (Nieuw-Guinea). Von Tschirschky was German Secretary for Foreign Affairs; Jhr. van Eysinga Counsellor ad interim of the Royal Netherlands Legation.

² Its actual work was to be carried out in the waters of the Bismarck Archipelago.

Afschrift.

Auswaertiges Amt.

No. K. 4378

14926.

(ad N° 4288 1900)

Berlin, le 21 mars 1906.

Monsieur le Chargé d'Affaires,

En réponse à la lettre de Mr. le Baron Gevers en date du premier mars dernier et relative à l'établissement, sur le terrain même, d'une ligne de démarcation entre la Nouvelle Guinée allemande et néerlandaise, j'ai l'honneur de Vous informer que, selon mes informations, la composition du personnel scientifique du navire de la Marine Impériale "Planet", en route pour l'Archipel Indien, n'est pas de nature à permettre l'emploi de cette expédition navale dans le sens indiqué dans la lettre susdite.

Le "Planet" a une mission purement hydrographique et météorologique et son personnel scientifique n'est en aucune façon préparé à une pareille opération sur terre, opération dont, de l'avis des autorités allemandes, il est impossible d'évaluer, d'avance, la durée avec exactitude.

Il s'agit de fixer sur le terrain même une ligne de démarcation d'une longueur d'environ 275 km, à travers un pays presque inconnu, fort probablement très accidenté et couvert en grande partie de forêts vierges, c'est à dire, sur un terrain qui offre des obstacles considérables géodésiques. Or s'est précisément la triangulation dont on ne pourrait se passer dans ces circonstances, vu qu'elle offre le seul moyen de fixer d'une manière définitive, sur les lieux mêmes, un méridien limitrophe d'une longueur aussi considérable.

D'autre part l'expérience prouve qu'il ne suffit pas, sous les tropiques, de percer des laies à travers la forêt vierge et d'y établir des marques de délimitation, puisque la végétation abondante ne tarde pas à envahir les laies, à les faire disparaître complètement avec les poteaux et marques ordinaires établies et à les rendre introuvables déjà après quelques années.

Le seul moyen réellement pratique d'établir, dans des pays de ce genre, une démarcation durable et dont les traces pourraient être retrouvées, c'est d'établir des poteaux en maçonnerie de pierres ou de ciment dont la situation exacte est fixée sur des cartes spéciales dressées à cet effet et seules aptes à fournir les garanties nécessaires qu'on pourra retrouver les marques de délimitation plus ou moins facilement.

Otherwise, one would be engaged in a task of very temporary value with costs whose amount would not warrant the result obtained. However, the erection of durable posts in masonry or cement takes much time and involves great expense. The Imperial Government is, therefore, of the opinion that the demarcation of the frontier between the German and Netherlands territories in New Guinea should be entrusted only to an expedition carefully prepared for this purpose and amply supplied with the necessary materials.

Consequently, it considers it more opportune to postpone the demarcation until the need for the final establishment of the frontier is clearly proven by the mutual economic interests of the two colonies.

As soon as this practical need is felt, the Imperial Government will be prepared to get into touch with the Netherlands Government and to come to an agreement with it regarding the sending of a joint commission to New Guinea.

Yours etc.

(sgd) von Tschirschky.

Jhr. W.J.M. van Eysinga,
Chief of Division at the Ministry of Foreign Affairs,
Counsellor ad interim of the Netherlands Legation,
Berlin.

Autrement on s'exposerait à un travail d'une valeur très passagère et à des dépenses dont le montant ne répondrait pas au résultat obtenu. Or l'établissement des poteaux solides en maçonnerie ou en ciment demandent beaucoup de temps et entraînent de grandes dépenses. Le Gouvernement Impérial est donc d'avis que la démarcation de la frontière entre les territoires allemands et néerlandais dans la Nouvelle Guinée ne pourrait être confiée qu'à une expédition préparée soigneusement à cet effet et abondamment pourvue des matériaux nécessaires.

En conséquence il estime qu'il serait plus opportun d'ajourner la démarcation jusqu'à ce que la nécessité de l'établissement définitif de la frontière soit prouvée avec évidence par les intérêts économiques réciproques des deux colonies.

Dès que le besoin pratique s'en sera fait sentir, le Gouvernement Impérial sera prêt à se mettre en rapport avec le Gouvernement néerlandais et à s'entendre avec lui sur l'envoi d'une commission mixte à la Nouvelle Guinée.

Veillez etc.

(get.) von Tschirschky.

Mr. le Jhr. W.J.M. van Eysinga,
Chef de division au Ministère des
Aff. Etr. Conseiller a.i. de la Légation des Pays-Bas,
Berlin.

E3 W.A.F. Baron Gevers to H.L. von Tschirschky¹

Royal Netherlands Legation
N° 1967

Copy (ad 7853/2639)
Berlin, 9 May 1906

My Government has with vivid interest taken cognizance of the note of 21 March last N^o K 4378/14926, which Your Excellency has kindly addressed to Jh^r van Eysinga concerning the establishment of a line of delimitation between Netherlands and German New Guinea.

In this respect the Minister of Foreign Affairs has asked me to observe that Your Excellency mentions only difficulties and expenditures which would result from an on-the-spot demarcation, by means of triangulation, of the 141st meridian of East Longitude which at present is accepted as the frontier of the territories of the two countries.

However, earlier correspondence on this subject seems to suggest that there never was any intention of determining in the field the exact line of the present theoretical frontier.

The Queen's Government desired and still desires a search for a "Working boundary", a natural frontier, such as that sought by the memorandum of 24 December 1902 which the Imperial Government so kindly sent to my predecessor with the Note Verbale of the same day N^o K.A. 13111/23418.

With all regard to the objections elaborated upon in Your Excellency's note of 21 March last, I have, therefore, been instructed to bring to Your notice that the Government of the Netherlands continues to hope that a favourable occasion may soon arise so that the two Governments may proceed jointly with the necessary explorations in the frontier region to examine whether or not it would be possible to discover and to agree upon a natural boundary line.

Yours etc.

(sgd) Gevers.

H.E. the Secretary of State
of the Dept. of For. Affairs

¹ Netherlands Ministry of Foreign Affairs, Archives. Doss.A-110 (Nieuw-Guinea). Baron Gevers was Netherlands Envoy at Berlin.

E3

Légation Royale
des Pays-Bas

N° 1967

Afschrift (ad 7853/2639.)
Berlin, le 9 mai 1906

Mon Gouvernement a pris connaissance avec un vif intérêt de la note que Votre Excellence a bien voulu adresser en date du 21 mars dr N^o K 4378/14926, à Mr le Jh^r van Eysinga, au sujet de l'établissement d'une ligne de délimitation entre la Nouvelle Guinée néerlandaise et allemande.

A cet égard le Ministre des Affaires Etrangères me fait observer que Votre Excellence ne fait mention que des difficultés et des frais qu'occasionnerait la démarcation sur les lieux mêmes, au moyen de triangulation, du méridien 141° long Est, qui est accepté actuellement comme frontière des territoires des deux pays.

Or, la correspondance antérieure sur ce sujet semble indiquer que l'intention de fixer, sur le terrain, la ligne exacte de la frontière théorique actuelle, n'ait pas existé.

Ce que le Gouvernement de la Reine désirait et désire encore, c'est la recherche d'une "Working boundary", d'une frontière naturelle, telle que la visait le mémoire du 24 décembre 1902, que le Gouvernement Impérial voulut bien faire parvenir à mon prédécesseur par la note-verbale du même jour n^o K.A. 13111/23418.

J'ai par conséquent été chargé de porter à la connaissance de Votre Excellence que, tout en déférant aux objections développées dans la note de Votre Excellence du 21 mars dr., le Gouvernement des Pays-Bas continue à espérer que sous peu une occasion favorable se présentera pour que les deux Gouvernements puissent procéder en commun aux explorations nécessaires dans la région limitrophe, pour examiner s'il serait possible de trouver et de s'entendre sur une ligne de frontière naturelle.

Agréé etc

(get.) Gevers.

SEM le Secrétaire d'Etat
au Dépt des Aff. Etrangères

Royal Netherlands Legation
N° 7851

Copy (ad 7853/2639).
Berlin, 11 December 1908.

The Queen's Government has taken cognizance of an arrangement between Germany and Great Britain to proceed with an on-the-spot delimitation of the possessions of the two countries in New Guinea and of the fact that both sides have appointed Commissioners to this effect.

Your Excellency knows my Government's wish, mentioned several times before, to replace the purely geographical line which now forms the boundary of the Netherlands and German possessions in that island with a "working boundary" or natural frontier.

There would, therefore, be no question, as the Imperial Government seemed to think previously (see the note of His Exc. von Tschirschky of 21 March 1906, N^o K ⁴³⁷⁸₁₄₉₂₆² of tracing and demarcating the geographical line presently adopted, i.e. the meridian of 141° East Longitude, by means of boundary markers placed in masonry or otherwise. This would be both a costly and superfluous task. The idea is rather an exploration which aims at the seeking of bases which could serve in behalf of the establishment of a natural frontier in the locality of the said meridian.

Since the Imperial Government probably has to send one or more Commissioners to Oceania for the delimitation of the German and British territories in New Guinea, it would seem that the quest for the natural frontier vividly sought by the Netherlands, might usefully be entrusted to the same Commissioners who might, in conjunction with a Netherlands Commission, proceed with these tasks either before or after those which must be executed in terms of the above-mentioned arrangement between Germany and Great Britain.

By instruction of the Min. of For. Affairs, I have the honour to request Your Excellency to be willing to take into favourable consideration the request repeated by my Government and to let me know, if possible without too much delay, the decision of the Imperial Government, so that the Netherlands colonial authorities may be notified in time of the task which would fall to them.

Adding that my last note of 9 May 1906, N° 1967, referred to this question, I eagerly take the opportunity [etc.]

H. E. the Secretary of State
at the Imperial Dept. of Foreign
Affairs.

(sgd) Gevers.

¹ Netherlands Ministry of Foreign Affairs, Archives. Doss.A-110 (Nieuw-Guinea). W. von Schön ['Baron de Schoen'] was German Secretary for Foreign Affairs, 1907-10.

² See Doc. E.2.

Légation Royale
des Pays-Bas
N° 7851.

Afschrift (ad 7853/2639).
Berlin, le 11 décembre 1908.

Le Gouv^t de la Reine a eu connaissance d'un arrangement survenu entre l'Allemagne et la Grande Bretagne dans le but de procéder sur les lieux à une délimitation des possessions des deux pays dans la Nouvelle Guinée, et du fait que de part et d'autre des Commissaires ont été désignés à cet effet.

Votre Excellence connaît le désir, déjà plusieurs fois manifesté, de mon Gouvernement de remplacer la ligne purement géographique qui forme actuellement la limite des possessions néerlandaises et allemandes dans cette île, par une "working boundary" ou frontière naturelle.

Il ne s'agirait donc pas, comme le Gouvernement Impérial semblait croire dans le temps (voir la note de S. E. Mt de Tschirschky du 21 mars 1906, N^o K 4378) de tracer et de

démarquer au moyen de bornes en maçonnerie ou autrement, la ligne géographique actuellement adoptée, soit le méridien 141° long. Est, travaux aussi coûteux que superflus, mais d'une exploration ayant pour but de rechercher des bases pouvant servir à l'établissement d'une frontière naturelle dans les parages du dit méridien.

Puisque le Gouv^t Impérial doit probablement envoyer un ou plusieurs Commissaires en Océanie pour la délimitation des territoires allemands et anglais en Nouvelle Guinée, il semblerait que la recherche de la frontière naturelle vivement désirée par les Pays-Bas, pourrait utilement être confiée aux mêmes Commissaires, qui pourraient, en commun avec une Commission néerlandaise, procéder à ces travaux, soit avant, soit après ceux qui doivent être exécutés en vertu de l'arrangement précité entre l'Allemagne et l'Angleterre.

Par ordre du Min. des Aff. Etrang., j'ai l'honneur de prier Votre Exc. de vouloir bien reprendre en considération favorable la demande réitérée de mon Gouv^t, et de me faire connaître, si possible sans trop de délai, la décision du Gouv^t Imp., pour que les autorités coloniales néerlandaises puissent être avisées à temps de la tâche qui leur incomberait.

En ajoutant qu'en dernier lieu ma note du 9 mai 1906, N° 1967, se rapportait à cette question, je saisis avec empressement etc.

(get.) Gevers.

SEM^t le Secrétaire d'Etat
au Dép^t Impérial des Aff. Etrangères.

Netherlands Legation at Berlin

Foreign Office

A 3104

J nr. 2165

Copy

Berlin, 22 February 1909

Dear Envoy,

In your letter of 11 December last, You have referred once more to the wish of Your Government that the practical delimitation of the border between the German and Netherlands possessions in New Guinea should be undertaken jointly and that this delimitation should be carried out by the same agents which are now instructed to co-operate with the British Commissioners.

I did not fail to get into touch with the competent authorities and I have the honour of communicating to you the results of my inquiries.

The suggestion of combining the delimitation with the one now taking place between the German and British possessions can unfortunately not be realized because the latter tasks are restricted to 8° South Latitude. They will, therefore, last only a few months and because of the paucity of available funds the sole German Commissioner taking part in it has instructions to return to Germany immediately after the completion of his task.

Nevertheless, the Imperial colonial administration has declared itself willing to request for the financial year 1910 the necessary funds to organize an expedition intended to regularize the boundary in question and which would be instructed to co-operate with the bodies designated by Your Government. The months of June to September being the most suitable for such a venture according to meteorological observations, the expedition would have to set out towards the end of April or at the beginning of May 1910. However, it seems desirable to us that the different Commissioners should meet before their voyage to discuss the programme and work of their joint tasks. Deeming that these discussions could usefully take place during January 1910, I request that you present the above-mentioned proposals to Your Government and to let me know its decision.

Accept, my dear Baron, the assurance of my highest esteem.

(sgd) Schoen

To
Baron Gevers
Envoy of the Netherlands

¹ Netherlands Ministry of Foreign Affairs, Archives. Doss. A-110 (Nieuw-Guinée).

Nederlanden te Berlijn

N^o

Auswärtiges Amt

A 3104

J Nr. 2165

AFSCHRIFT

Berlin, le 22 février 1909

Monsieur le Ministre

Par Votre lettre du 11 décembre dernier Vous avez bien voulu revenir au désir de Votre Gouvernement qu'il soit procédé de [sic] commun à une délimitation pratique des possessions Allemandes et Néerlandaises dans la Nouvelle Guinée et que cette délimitation soit opérée par les mêmes organes qui sont actuellement chargés de coopérer avec les commissaires anglais.

Je n'ai pas manqué de me mettre en rapport avec les autorités compétentes et j'ai l'honneur de Vous communiquer le résultat de mes démarches.

La proposition de combiner la délimitation avec celle qui se fait en ce moment ci'entre les possessions Allemandes et Anglaises ne saurait malheureusement se réaliser, ces derniers travaux ayant été bornés au degré 8 de latitude méridionale. Ils ne dureront donc que quelques mois et par suite de l'exiguité des fonds disponibles, le seul commissaire Allemand qui y prend part a l'ordre de retourner en Allemagne immédiatement après l'achèvement de sa tâche.

Toutefois l'administration coloniale de l'Empire s'est déclarée disposée à demander pour l'exercice de l'année 1910 les crédits nécessaires afin d'organiser une expédition destinée à régulariser la frontière en question et qui serait chargée de coopérer avec les organes désignés par Votre Gouvernement. D'après les observations météorologiques les mois de juin jusqu'à septembre se prêtant le mieux à une pareille entreprise, l'expédition devrait se mettre en route vers la fin du mois d'avril ou au commencement du mois de mai 1910. Cependant il nous paraît désirable que les divers commissaires se réunissent avant leur voyage, pour se concerter sur le programme et les détails de leurs travaux communs. Estimant que ces pourparlers pourraient utilement avoir lieu dans le courant du mois de janvier 1910 [,] je Vous prie de présenter à Votre Gouvernement les propositions précédentes et de vouloir bien me faire savoir sa décision.

Veuillez agréer, Monsieur le Baron, l'assurance de ma plus haute considération.

(w.g.) Schoen.

A
Monsieur le Baron Gevers
Ministre des Pays-Bas

E6 The recommendations of the Netherlands Commission of the German-Netherlands Boundary Commission (extract)¹

[Hollandia
14 February 1911]

OBSERVATION OF THE BOUNDARY LINES WHICH DESERVE
CONSIDERATION WITH THE PREMISE THAT, AS FAR AS POSSIBLE,
THESE MUST BE NATURAL BOUNDARY LINES

There are only two recognizable parts of the terrain at the coast in the immediate vicinity of the 141st meridian which can form a good natural border separation between the possessions of both States. Of these, the one at Oinaké Bay, however, does not possess connecting, recognizable, topographical features. The other, the mouth of the Tami River, does. The latter is, therefore, the obvious starting point for the boundary at the coast. It is the more recognizable because the coast immediately towards the east of it becomes a steep and rocky promontory.

Starting from this point, the Commission considered the following border lines while taking into account the proper interests of the Netherlands.

1. a. The Tami and the Mosso to the mouth of the Tjahé;
- b. The Tjahé to the crossing of the path from New Mosso to Njaô;
- c. The ridges which this foot-path follows to the Jasa and after that through the plain to the Tjano;
- d. This river until the foot-path from Njaô to Sëkofro is crossed;
- e. This foot-path, partly ascending along ridges of the Kohari Mountains and then descending along the Brinoka gorge to Sëkofro;
- f. From Sëkofro along the right tributary of the Sangké until this river is reached; then upstream to Vereeniging;
- g. From there a line South to the Bewani River;
- h. Up the Bewani along Gabelbach to the confluence of both branches of this river up from Gabelbach;
- i. From the confluence mentioned under h by a line drawn in the direction SSE to the 1,100 metres high Peak Hamisi, at 1.5 kilometres SSE from it;
- j. From Mt Hamisi along the ridge running in a direction of SSE to the 1,500 metres high mountain at a distance of 3.5 kilometres;
- k. From the last-mentioned peak for a distance of 1.5 kilometres in a direction of SSW to the beginning of the sharp ridge which descends between the two main branches of the Keerom River;

¹ Netherlands Indies, Verslag der Commissie ter Voorbereiding van de Aanwijzing eener Natuurlijke Grens tusschen het Nederlandsche en het Duitsche Gebied op Nieuw-Guinea (Batavia, 1911), pp.25-8. Netherlands Ministry of Foreign Affairs, Archives. Doss. A-110 (Nieuw-Guinea).

E6

BESCHOUWING DER GRENSLIJNEN, WELKE IN AANMERKING KOMEN, ONDER
VOOROPSTELLING DAT DEZE ZOOVEEL MOGELIJK NATUURLIJK
MOETEN ZIJN.

Aan de kust zijn in de naaste omgeving van den 141sten lengtegraad slechts twee kenbare terreindeelen gelegen, welke een goede natuurlijke grensafscheiding tusschen de bezittingen van beide Staten kunnen vormen. Daarvan bezit het eene, de Oinaké-baai, echter geen aansluitende kenbare terreingesteldheid in het achterland. Het andere, de Tami-mond daarentegen wel. Aangewezen is dus dit laatste punt, te kenbaarder doordat onmiddellijk ten Oosten ervan de kust steil en rotsachtig wordt en in zee uitsteekt, als uitgangspunt van de grens aan de kust aan te nemen.

Van dit punt uitgaande, heeft de commissie de onderstaande grenslijnen in beschouwing genomen, daarbij rekening houdend met de betrokken belangen van Nederland.

- 1e. a. De Tami en de Mosso tot den mond der Tjahé;
- b. De Tjahé tot het kruispunt van den weg van Nieuw Mosso naar Njaô;
- c. De ruggen waarover dit voetpad loopt tot de Jasa en daarna door de vlakke tot de Tjano;
- d. Deze rivier tot het voetpad van Njaô naar Sëkofro gekruist wordt;
- e. Dit voetpad, gedeeltelijk langs ruggen het Kohari-gebergte opgaand en daarna langs de Brinoka-kloof naar Sëkofro afdalend, tot deze laatste vestiging;
- f. Van Sëkofro langs het rechter zijrivierviertje van de Sangké tot deze rivier bereikt wordt en daarna deze laatste stroomopwaarts tot Vereeniging;
- g. Van daar een lijn Zuid naar de Bëwani;
- h. De Bëwani stroomopwaarts langs Gabelbach tot de samenvloeiing van de beide takken dezer rivier boven laatstgenoemd punt;
- i. Van de sub h genoemde samenvloeiing door een lijn in de richting ZZO. getrokken naar den 1100 M. hoogen top Hamisi, liggende op 1.5 KM. ZZO. daarvan;
- j. Van den berg Hamisi over den in ZZOtelijke richting loopende rug naar den 1500 M. hoogen berg op 3.5 KM. afstand;
- k. Van laatstgenoemden top 1.5 KM. in een richting ZZW. naar het begin van den scherpen rug, welke afdalt tusschen de beide hoofdtakken der Keeromrivier;

- l. This ridge to the confluence of both branches;
m. The Keerom River to Bergeinde;
n. A line from Bergeinde over a distance of 94 kilometres, in a direction of N. 174° E. to the mouth of the October River;
o. The Kaiserin Augusta River to Overval-bivak;
p. The left tributary which empties into it to the right tributary brooklet whose mouth is located at 200 metres downstream from the terminal point which was reached by the Commission on 4 November;
q. From there a line in a direction of about N. 212° E. to the point of intersection of the 5° S.L. and the 141° E.L.

The border line described above consists of a continuous natural boundary from the coast to the beginning of part c. From there up to g inclusive there is only a series of alternately small pieces of natural and political border of which several of the former are not even sufficiently recognizable to indicate, without artificial assistance, its location in the terrain. The part under h completely meets the requirements for a natural boundary; under i, j, and k only very moderately, but l and m very well. The border stretch under n is entirely political, but o and p again conform entirely to the requirements of a natural frontier. The last part of the border has, apart from being political, the further disadvantage that the Southern extremity is not fixed by a recognizable topographical feature.

In order to be effective, therefore, a border settlement based on the above lines would involve placing border markers in the terrain. Otherwise, the location of the actual border could not be made sufficiently clear to the local population and non-indigenous hunters and, in hunting, this could lead to violations and border difficulties.

The placing of these border markers could be restricted to:

- one at the beginning and at the end of the part under c, in addition to one at the Jasa River;
- one at the beginning of the part under e, one on the path to Sëkofro and one at Sëkofro;
- one at the beginning and one at the end of the line indicated under g.

The parts of the border under i, j, and k are sufficiently identifiable and together are only 6.5 kilometres long. Since the region is uninhabited, is visited by only a few roving Papuans and there is no hunting, the border line indicated seems sufficient.

The part of the frontier under n admittedly is entirely political, but is fixed by natural, very recognizable beginning and terminal points so that, taking into account that very probably these regions will not be frequented, until the distant future, by human beings other than a few roving Papuans, this sector also, does not have to be determined by border markers. Admittedly, one hereby merely replaces over a large part with another line the one which is now regarded as the boundary; but the big difference is that the 141st meridian is an astronomical line while the one "Bergeinde-mouth October River" is a terrestrial one. The former can only be accurately determined in the field by means of precision instruments and lengthy observations by an astronomer. The latter can be marked in the field by any surveyor with simple aids and appliances once the natural parts of the terrain which form the beginning and terminal points have been relocated. And these recognizable points also permit giving the population a sufficient idea of the border.

In summary, the border line considered under l suffers from the objection that in the part for which a good border arrangement is chiefly desirable, namely the hunting area (i.e. from the coast to the Mokokfiang), this cannot be achieved satisfactorily without the placing of some eight border markers.

- l. Deze rug tot aan de samenvloeiing van genoemde takken;
m. De Keeromrivier tot Bergeinde;
n. Een lijn van Bergeinde over een afstand van 94 KM., loopende in een richting N. 174° O. naar den mond van de October-rivier;
o. De Kaiserin-Augusta-rivier tot Overval-bivak;
p. De aldaar uitmondende linker zijrivier tot het zich in haar stortende rechter zijbeekje, waarvan de mond op 200 M. benedenstreams van het op 4 November door de commissie bereikte eindpunt gelegen is;
q. Van daar een lijn in een richting ongeveer N. 212° O. loopende naar het snijpunt van den 5° Z.b. en den 141° O.l.

De boven beschreven grenslijn bestaat van af de kust tot den aanvang van het gedeelte c uit een aaneensluitende natuurlijke grens. Van daar tot en met g is slechts een aaneenschakeling van afwisselend kleine stukken natuurlijke en staatkundige grens, waarvan zelfs verscheidene der eerste niet genoeg kenbaar zijn om zonder kunstmatige hulpmiddelen in het terrein op voldoende wijze de grens aan te geven. Het gedeelte sub h voldoet geheel aan de eischen voor een natuurlijke grens; sub i, j en k slechts zeer matig, doch l en m zeer goed. Het stuk grens sub n is geheel staatkundig, doch o en p weder geheel natuurlijk. Het laatste grensgedeelte bezit, behalve staatkundig te zijn, nog het nadeel dat het Zuidelijk uiteinde niet door een kenbaar terreindeel is vastgelegd.

Een grensregeling op de bovenstaande lijnen gegrond, zou dus - wil zij afdoende zijn - meebrengen dat in het terrein grensseekens geplaatst worden. Anders is het aan de bevolking en uitheemsche jagers niet voldoende duidelijk te maken wat de eigenlijke grens is en kan dit bij het jachtbedrijf tot overtredingen en grensmoeielijkheden leiden.

Het plaatsen van deze grensteekens zou zich kunnen bepalen tot:

- één aan het begin en één aan het eindpunt van het gedeelte sub c, benevens één aan de Jasa;
- één bij den aanvang van het gedeelte sub e, een op de weg naar Sëkofro en één bij laatstgenoemde vestiging;
- één bij het begin en één bij het einde der lijn aangegeven sub g.

De gedeelten sub i, j en k zijn voldoende kenbaar en zijn te zamen slechts 6.5 KM. lang. Daar de streek onbewoond is en slechts bezocht wordt door enkele zwerf-Papoea's, terwijl er niet gejaagd wordt, kan met de aangegeven grenslijn volstaan worden.

Het gedeelte grens sub n is wel geheel staatkundig, doch vastgelegd door een natuurlijk, zeer kenbaar begin- en eindpunt, zoodat, rekening houdend met de omstandigheid dat in deze streken zeer vermoedelijk tot in de verre toekomst geen andere menschen dan de enkele rondzwerfende Papoea's komen, ook dit gedeelte niet door grensteekens behoeft vastgelegd te worden. Wordt daarmee weliswaar over een groot gedeelte de lijn thans voor grens geldend, vervangen door een andere lijn, zoo is het groote verschil daarin gelegen dat de 141sten lengtegraad een astronomische, de lijn "Bergeinde - mond October-rivier" een terrestrische is. De eerste kan slechts door middel van fijne instrumenten en langdurige waarnemingen door een astronoom met juistheid op het terrein worden aangegeven. De laatste kan door elken landmeter met eenvoudige hulpmiddelen in het terrein worden uitgezet, als eenmaal de natuurlijke terreindeelen, welke het begin en het einde aangeven, weergevonden zijn. En deze kenbare punten maken het tevens mogelijk de bevolking voldoende denkbeeld van de grens te geven.

Samenvattende kleeft dus de sub l beschouwde grenslijn het bezwaar aan, dat in het gedeelte waarvoor hoofdzakelijk een goede grensregeling gewenscht wordt, namelijk in het jachtgebied, dus van de kust tot den Mokokfiang, dit niet op voldoende wijze kan geschieden zonder plaatsing van een achttal grensteekens.

The placing of these markers would necessitate a second, rather expensive expedition for both Governments.

There is the additional point that practically the whole of the proposed border line runs over German territory, and that such a proposal obviously will not be accepted by Germany when there are other lines in the terrain which better satisfy the demands for a natural border and also make the extent or value of the areas to be ceded, more equivalent.

2. The Tami, Mosso and Jasa rivers to the border marker presumed under 1 at the crossing of the last river and the foot-path from New Mosso to Njaô. Further as indicated under 1.

By such a line the border is indicated in the terrain in a somewhat simpler and clearer way. However, the objections raised against an arrangement as under 1 are by no means eliminated.

3. The Tami and Bewani rivers to the terminal point under 1 g and further as indicated under 1.

By an arrangement such as this the objections raised against a border line as under 1 are eliminated. In the part for which a better border arrangement is mainly desired one acquires hereby a natural boundary which satisfies all demands.

Opposed to this is that, in accepting this proposal, the Netherlands loses the land between the above-mentioned rivers and the 141° East Longitude. At present this area contributes about one-third of the birds [of Paradise] upon which the trade - conducted at Humboldt Bay - is based. On the face of it, trade would decrease because of this by about 33 per cent. In the Commission's opinion, however, this trade will decrease in any case by the border settlement. The population east of the Tami River is, with the exception of some 50 persons living at Sangké and Kolonja, already *de facto* German, even though the people consider themselves as belonging to the Netherlands Indies. Regardless of the result of the border settlement a more or less large number of labourers, indispensable for bird hunting will now also become German in name while increased German supervision and an increased number of German hunters are bound to come. Until now only Netherlands Indies subjects were hunting as far as Mosso, Njaô, Sêkotjaho, and Krissi, all of which were presumed to be situated towards the west of the 141st meridian and supervision was almost exclusively exercised by Dutch authorities.

Unless the natives, therefore, would move to Netherlands territory a decrease of the trade as a result of the border arrangement is to be expected and this could be further aggravated by intensified German control and competition by German hunters.

With these prospects the Commission deems it incorrect to estimate the loss which the trade at Humboldt Bay can expect as a result of the cession of territories east of the Tami River, at the above-mentioned 33 per cent, but is of the opinion that the loss will be much lower. The total amount also will probably be much lower when the population is notified of the border alterations which may come about in due time, when inhabitants of land east of the Tami River are, if they so desire, offered land for settlement on the other side of that river with protection against other tribes, and especially when the hunters who work in the area concerned are given the opportunity gradually to find other grounds.

4. The Tami and Sangké rivers to the beginning point of 1 g. Further as indicated under 1.

With this arrangement the Netherlands would cede a somewhat smaller piece of territory than proposed under 3. This piece, however, is uninhabited with the exception of the little village of Sangké and its importance is not in proportion to its size. If one wished

De plaatsing daarvan zou een tweede, vrij kostbare expeditie voor beide Staten meebrengen.

Daarbij komt dat nagenoeg de geheele voorgestelde grenslijn over Duitsch gebied loopt en een dergelijk voorstel te eerder niet door laatstgenoemden Staat zal aangenomen worden, wanneer er andere in het terrein aanwezig zijn, welke beter aan de eischen voor natuurlijke grens voldoen en tevens de uitgebreidheid of waarde der terreinen, welke afgestaan worden, meer gelijk doen zijn.

2^e. De Tami, Mosso en Jasa tot het sub 1 onderstelde grensteeken aan het kruispunt van de laatste rivier en het voetpad van Nieuw Mosso naar Njaô. Verder als sub 1 is aangegeven.

Door een dergelijke lijn wordt de grens op eenigszins eenvoudiger en duidelijker wijze in het terrein aangegeven. De tegen een regeling als sub 1 aangevoerde bezwaren worden echter geenszins opgeheven.

3^e. De Tami en Bewani tot het eindpunt van sub 1 g en verder als onder 1 is aangegeven.

Door een regeling als deze worden de bezwaren, aangevoerd tegen een grenslijn als sub 1 aangegeven, opgeheven. In het gedeelte waarvoor een betere grensregeling voornamelijk gewenscht is, wordt hierdoor een dusdanige natuurlijke grens verkregen, dat zij aan alle te stellen eischen voldoet.

Daartegenover staat dat bij aanneming van dit voorstel de streek tusschen de genoemde rivieren en den 141° O.l. voor Nederland verloren gaat. Uit dit gebied komt thans ongeveer een derde van het aantal vogelhuiden, waarop de handel - aan de Humboldtbaai gedreven - berust. De handelsbeweging zou oppervlakkig gezien daardoor dus met ongeveer 33% verminderen. Echter zal deze volgens de meening der commissie door de grensregeling in elk geval verminderen. De bevolking beoosten de Tami is toch, op het vijftigtal menschen te Sangké en Kolonja woonachtig na, feitelijk reeds thans Duitsch onderdaan, al beschouwen zij zich zelf als onder Nederlandsch-Indië te behooren. Wat ook de uitslag der grensregeling mag zijn, zal dus een meer of minder groot aantal der voor de vogeljacht onmisbare arbeidskrachten ook in naam Duitsch worden, terwijl vermeerderd Duitsch toezicht en Duitse jagers niet uit zullen blijven. Tot nu toe werd uitsluitend door Nederlandsch-Indische onderdanen gejaagd tot aan Mosso, Njaô, Sêkotjaho en Krissi toe, welke plaatsen ondersteld werden alle nog bewesten den 141sten graad te liggen, terwijl nagenoeg uitsluitend van Nederlandsche zijde toezicht uitgeoefend werd.

Tenzij dus de inboorlingen naar Nederlandsch gebied zouden verhuizen, is dus uit dien hoofde een vermindering van de handelsbeweging als gevolg van de grensregeling te verwachten, welke nog grooter kan worden tengevolge van verscherpt Duitsch toezicht en concurrentie door Duitse jagers.

Bij deze vooruitzichten acht de commissie het onjuist de schade, welke de handelsbeweging te Humboldtbaai verwachten kan ten gevolge van den afstand van de landstreken beoosten de Tami, op bovengenoemde 33% te schatten, doch acht zij het daardoor te veroorzaken verliescijfer veel geringer. Het totale bedrag zal vermoedelijk ook veel lager zijn, indien tijdig aan de bevolking kennis wordt gegeven van de mogelijk komende grenswijzigingen, bewoners van terreinen beoosten de Tami desgewenscht streken aan de overzijde der rivier ter vestiging worden aangewezen en zij daar bescherming genieten tegen andere stammen. En vooral wanneer de jagers, welke in de besproken streken werken, in de gelegenheid worden gesteld geleidelijk andere terreinen op te zoeken.

4e. De Tami en Sangké tot het aanvangspunt sub 1 g. Verder als onder 1 is aangegeven.

Bij deze regeling zou Nederland een iets kleiner stuk afstaan dan in de sub 3 voorgestelde. Dit stuk is echter op het dorpje Sangké na onbewoond en niet van een, aan zijn

to adopt this proposal one would have to abandon the unbroken natural boundary in the area where it is of the most importance and accept the placing of two border markers in the part under 1 g.

5. The Tami, Bewani, and Begowre to its source. From there a line to the beginning point under 1 m.

An arrangement such as this one has the same advantage from the point of view of conforming to natural features as the line suggested under 3; it is attended, however, by a somewhat larger cession of territory by the Netherlands.

PROPOSALS

Considering that:

1. the population included in the territory between the Tami, Bewani and the 141st meridian is minimal, and, in the case of cession of this territory by the Netherlands to Germany, changes Sovereign in its entirety and, consequently, will not be partitioned;
2. the right of hunting, roving, and property in this area is chiefly exercised by tribes which are living on territory which is indisputably German and consequently subject to Germany, although they consider themselves subjects of the Netherlands Indies;
3. a very distinct natural boundary, which after simple notification is completely recognizable in the terrain both for the indigenous inhabitants and for the foreign natives settled at Humboldt Bay, is worth the possible loss of part of the trade at Humboldt Bay as this was evaluated in the previous chapter under 3;

The Commission proposes:

"a. To adopt as the border between the New Guinea territories of the Netherlands and Germany the line formed by:

the right bank of the Tami River from the point of intersection with the low-water mark of the coast to the confluence of the Arso and Bewani rivers;

continued by the right bank of the Bewani River to a point athwart the neck of land between the confluence of both branches of this river upstream from Gabelbach;

continued by a line 1.5 kilometres long drawn in the direction SSE to the 1,100 metres high Hamisi peak;

continued by a line running in a general SSE direction along the ridge which connects the top of Mt Hamisi with that of a mountain 1,500 metres in height and 3.5 kilometres away;

continued by a line in the direction SSW to the beginning of the sharp mountain ridge located at 1.5 kilometres from the mountain 1,500 metres high;

continued by the sharp ridge which descends to the confluence of both main branches of the Keerom River;

continued by a line across the left main branch of the Keerom River and further along the left bank of the Keerom River to Bergeinde;

continued by a straight line 94 kilometres long, running in a direction N. 174° E. from Bergeinde to the point formed by the right bank of the October River and the left bank of the Kaiserin Augusta River;

continued by the left bank of the Kaiserin Augusta River to the point formed by the left bank of that river and the left bank of the tributary which flows into the Kaiserin Augusta River at 4° 40' 42" S.L. and 141° 8' 35" E.L.;

grootte evenredig belang. Daarvoor zou men dan moeten afzien van de onafgebroken natuurlijke grens in het gebied waar deze het meest van belang is en over moeten gaan tot het plaatsen van twee grensteekens op het gedeelte sub 1 g.

5^e. De Tami, Bëwani en B gowre tot haar oorsprong. Van daar een lijn naar het beginpunt sub 1 m.

Een regeling als deze bezit dezelfde voordeelen uit het oogpunt van natuurlijkheid der grens als die sub 3 voorgesteld, gaat echter gepaard met een wat grooteren afstand van grondgebied door Nederland.

VOORSTELLEN.

Overwegende dat:

- 1^e. de bevolking in het gebied begrepen tusschen de Tami, Bëwani en den 141sten lengtegraad zeer klein is en bij een afstand van dit grondgebied door Nederland aan Duitschland in haar geheel van Souverein verwisselt, dus niet verdeeld wordt;
- 2^e. het jacht-, zwerf- en eigendomsrecht op dit gebied grootendeels wordt uitgeoefend door stammen, welke op onbetwistbaar Duitsch gebied woonachtig zijn en dus aan Duitschland onderhoorig, alhoewel zij zich als Nederlandsch-Indische onderdanen beschouwen;
- 3^e. een zeer duidelijke natuurlijke grens, welke na eenvoudige kennisgeving zoowel voor de inboorlingen als voor de zich te Humboldtbaai gevestigde vreemdelingen in het terrein volkomen kenbaar is, de mogelijke derving van een gedeelte der handelsbeweging aan de Humboldtbaai, zooals die in het vorige hoofdstuk sub 3 overwogen is, waard is;

Stelt de commissie voor:

"a. Als grens tusschen de gebieden van Nederland en Duitschland op Nieuw-Guinea aan te nemen de lijn gevormd door:

den rechteroever der Tami-rivier, van af het snijpunt met de laagwaterlijn der kust tot aan de samenvloeiing der Arso- en Bëwani-rivier;

vervolgd door den rechteroever der Bëwani-rivier tot een punt, dwarsstrooms van de landtong tusschen de samenvloeiing der beide takken dezer rivier bovenstrooms van Gabelbach;

vervolgd door een lijn lang 1.5 KM. getrokken in de richting ZZO. naar den 1100 M. hoogen bergtop Hamisi;

vervolgd door een lijn loopende in algemeen ZZOtelijke richting over den rug, welke den top van den berg Hamisi verbindt met die van een op 3.5 KM. daarvan verwijderden berg van 1500 M. hoogte;

vervolgd door een lijn in de richting ZZW. naar den aanvang van den scherpen bergrug op 1.5 KM. van den 1500 M. hoogen berg gelegen;

vervolgd door den scherpen rug welke afdalt naar de samenvloeiing van de beide hoofdtakken der Keeromrivier;

vervolgd door een lijn dwars over den stroom van den linker hoofdzijtak der Keeromrivier en verder langs den linkeroever der Keeromrivier tot Bergeinde;

vervolgd door een rechte lijn lang 94 KM. loopende in een richting N. 174° O. van Bergeinde naar de punt gevormd door den rechteroever der October-rivier en den linkeroever der Kaiserin-Augusta-rivier;

vervolgd door den linkeroever der Kaiserin-Augusta-rivier tot de punt gevormd door den linkeroever der Kaiserin-Augusta-rivier en den linkeroever der zijrivier, welke zich op 4° 40' 42" Z.b. en 141° 8' 35" O.l. in de Kaiserin-Augusta-rivier stort;

continued by the left bank of this tributary to a point located athwart the mouth of the right tributary brooklet which empties into this tributary of the Kaiserin Augusta River at 4° 47' S.L.;

continued by a line about 28 kilometres long running in a direction of about N. 212° E. to the point of intersection of the fifth degree of South Latitude and the hundred and forty first degree of East Longitude;

- b. By "left" or "right" bank of a river must be understood the border between the bed of the most outwardly ramification of the river which rejoins the same and the bank covered with vegetation;
- c. In order to provide Netherlands Indies' subjects involved in bird hunting with the opportunity gradually to meet their financial obligations incurred during the period they were engaged in hunting activities in the region east of the Tami River, bordered by the Mosso River, and a line running through the villages of New Mosso, Njaô, Sëkofro, Sëkorjahô, and Krissi to the parallel of latitude of Krissi, to make the stipulation that:

for three years after the determination of the boundary, hunting rights may be exercised by Netherlands Indies' subjects in the area bordered by the line indicated above, free from the regulations applying with regard to them in German New Guinea but subject to those in force in Netherlands New Guinea."²

Should the border suggested above cause the German Government to object to too great a cession of territory, one could counter by noting that the region to be ceded by the Netherlands at the mouth of the Tami is, as a result of the bird hunting which is carried on there, of more value than the worthless terrain which under the above arrangement will be lost by Germany. If, however, one wished to comply with possible objections of the German Government, it could be done by shifting the starting point of the straight border line between Bergeinde and the mouth of the October River along the Keerom River. Preferably, this should be done towards the mouth of the right tributary of the Keerom River which flows into the latter at 3° 18' 47" S.L. and 140° 56' 0" E.L.

By selecting this point as the starting point of the line concerned, a natural boundary point is maintained.

Hollandia, 14 February 1911.
The Commission,

J. LUYMES.
F.J.P. SACHSE.
A.F.H. DALHUISEN.

vervolgd door den linkeroever dezer zijrivier tot een punt dwarsstrooms gelegen van den mond eener rechter zijbeek, welke zich op 4° 47' Z.b. in deze zijrivier der Kaiserin-Augusta-rivier stort;

vervolgd door een lijn, lang ongeveer 28 KM. en loopende in een richting ongeveer N. 212° O. naar het snijpunt van den vijfden graad Zuiderbreedte en den honderd één en veertigsten graad Oosterlengte;

- b. Onder linker- of rechteroever van een rivier te verstaan: de grens tusschen het bed der uiterste vertakking der rivier, welke weder in dezelve terugvloeit en den begroeiden oever;
- c. Teneinde verder de Nederlandsch-Indische onderdanen, betrokken bij de vogeljacht, in de gelegenheid te stellen hunne geldelijke verplichtingen, aangegaan tijdens dat door hen in de streek beoosten de Tami en begrensd door de Mosso, benevens een lijn loppende over de dorpen Nieuw Mosso, Njaô, Sëkofro, Sëkorjahô en Krissi, verder door den breedteparallel van Krissi, gejaagd mocht worden, geleidelijk af te doen, te bedingen dat:
- gedurende drie jaren na vaststelling der grens, door Nederlandsch-Indische onderdanen het jachtrecht in de streek, begrensd door de bovenaangegeven lijnen, vrij van de dienaangaande in Duitsch Nieuw-Guinea geldende bepalingen, doch onderworpen aan de voor Nederlandsch Nieuw-Guinea bestaande, mag uitgeoefend worden".

Mocht de bovenvoorgestelde grens in haar geheel de Deutsche Regeering aanleiding geven op te komen tegen een daardoor te veroorzaken te grooten afstand van grondgebied Harerzijds, dan kan daartegen aangevoerd worden, dat het door Nederland aan den Tami-mond af te staan gebied ten gevolge van de daarop gedreven vogeljacht van meer waarde is dan de waardelooze terreinen, welke bij een regeling als boven aangegeven door Duitschland verloren worden. Wil men echter aan de eventueele bezwaren der Deutsche Regeering te gemoet komen, dan kan dit geschieden door het aanvangspunt der rechte grenslijn tusschen Bergeinde en den mond der October-rivier langs de Keeromrivier te verschuiven. Bij voorkeur zou dit dan moeten geschieden naar den mond der rechter zijrivier van de Keeromrivier, welke op 3° 18' 47" Z.b. en 140° 56' 0" O.l. in deze vloeit.

Door dit punt te kiezen blijft als aanvangspunt der betrokken lijn, een natuurlijk grenspunt behouden.

Hollandia, 14 Februari 1911.
De Commissie,

J. LUYMES.
F.J.P. SACHSE.
A.F.H. DALHUISEN.

² The Commission's proposal has been traced in S.N.G.B., Fig. 13.